

Consultatiereactie ENGIE rondom ‘Wet jaarverplichting hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong in de industrie’

Inleiding

ENGIE heeft kennis genomen van de consultatie van de ‘Wet jaarverplichting hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong in de industrie’ zoals deze op 31 oktober 2024 is gepubliceerd. Graag maken wij gebruik van de mogelijkheid om te reageren op het voorstel. Indien hiertoe in de gelegenheid gesteld, geven wij in een persoonlijk gesprek graag een nadere toelichting op onze reactie.

Antwoorden op consultatievragen

Vraag 1

In het algemene deel van de memorie van toelichting wordt beschreven hoe de jaarverplichting deel uitmaakt van een samenspel tussen de instrumenten “productiesubsidies”, “jaarverplichting” en “vraagsubsidies” met als doel om de lidstaatverplichting van 42% in 2030 te halen. Is dit volgens u de juiste mix aan instrumenten? Zo niet, wat is volgens u een beter alternatief of toevoeging aan het huidig beoogd instrumentarium?

ENGIE is van mening dat de overheid op zichzelf kiest voor een juiste mix aan instrumenten om invulling te geven aan de jaarverplichting:

- Hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong (hierna: RFNBO's) zijn op dit moment erg duur: volgens een studie van TNO ligt de productieprijs tussen EUR 12 en EUR 14 per kilogram. De productieprijs van grijze of blauwe waterstof die in de industrie vervangen moet worden is afhankelijk van diverse aspecten (zoals prijs van aardgas, kosten van een EU-ETS recht en opslagkosten voor CO₂), maar ligt veel lager dan de huidige productieprijs van RFNBO's.
- Nederland vormt na Duitsland een van de grootste waterstofverbruikers in Europa. De jaarverplichting heeft, zeker indien de volledige 42% in 2030 volledig wordt doorbelast, daardoor een impact op de industriële partijen die in Nederland onder de jaarverplichting vallen. Diverse van deze partijen concurreren op een mondiaal speelveld. Het doorbelasten van de kosten van de jaarverplichting aan eindgebruikers kan ertoe leiden dat zij, als geen subsidie beschikbaar is, in een nadelige concurrentiepositie komen ten opzichte van bedrijven die niet onder de jaarverplichting vallen.
- Er bestaan op dit moment nog geen grootschalige hernieuwbare waterstofproductie-installaties in Nederland (enkel Holland Hydrogen I is in aanbouw) en er is een beperkt aantal grootschalige import terminals. Tot aan 2030 worden nieuwe gesubsidieerde waterstofinstallaties gebouwd, maar de omvang daarvan zal naar verwachting achterblijven met het beoogde productiedoel dat voor dat jaar (3 tot 4 GW) is gesteld.
- Door de beoogde opzet krijgen industriële partijen die onder de jaarverplichting vallen gedeeltelijk te maken met de jaarverplichting. De impact daarvan in termen van volumes en de totale kosten (zeker bij beschikbaarheid van afdoende budget voor productiesubsidie) is wel minder groot dan bij een volledige doorbelasting van het doel aan de industrie in 2030 (42%).

- Blauwe waterstof wordt gezien als een aanjager van de waterstofeconomie (zowel voor volumes als de aanleg van de backbone). Door de jaarverplichting bij industriële partijen neer te leggen, vallen partijen die als aardgasverbruiker (of een andere brandstof) overstappen op blauwe waterstof automatisch onder de jaarverplichting. Door het maar gedeeltelijk doorleggen van de jaarverplichting (en daarmee een meer beperkte impact) zal dit industriële partijen mogelijk prikkelen om ook blauwe waterstof te gaan gebruiken.

Het behalen van het 42% doel zal evenwel in zeer belangrijke mate afhangen van het budget dat beschikbaar zal zijn voor zowel toekomstige productiesubsidie als vraagsubsidie. Voor productiesubsidie wordt, voor zover te overzien, in 2025 EUR 2,9 miljard beschikbaar gesteld voor de OWE. Voor de vraagsubsidie lijkt budget te zijn gereserveerd, maar het is zeer de vraag of dat budget afdoende is. Een industriële partij heeft onder de vraagsubsidie namelijk geen enkele verplichting om RFNBO's te gebruiken. Alleen als een afnemer op vrijwillige basis meedoet in de beoogde tender, zal het RFNBO's gaan gebruiken in zijn processen. Vanwege de hoge productieprijs voor RFNBO's zal naar verwachting enkel in de tender deelgenomen worden als de onrendabele top voldoende wordt afgedekt. Zonder een wezenlijk budget zal vraagsubsidie maar in (zeer) beperkte mate bijdragen aan het behalen van het 42% doel.

Een afnemer die meedoet in de vraag tender kan, afhankelijk van de precieze vormgeving van de tender, ervoor kiezen om enkel geïmporteerde waterstof (dragere) in te zetten in zijn processen. Daarmee kan een prikkel wegvallen om in Nederland geproduceerde RFNBO's te kopen. Dit kan niet alleen impact hebben op de business case van een hernieuwbare waterstofproductie-installatie, maar ook op het behalen van het gestelde nationale productiedoel van 3 tot 4 GW in 2030.

Of het percentage van de jaarverplichting op 8% of hoger gezet moet worden hangt daarmee af of in de tender voor de vraagsubsidie budget geormerkt kan worden voor nationale productie van RFNBO's (en het beschikbare budget). Als dat mogelijk is, dan is een percentage van 8% begrijpelijk. Echter, indien de vraagsubsidie geen onderscheid kan maken tussen nationale en geïmporteerde waterstof, dan heeft het de voorkeur dat meer budget naar productiesubsidies gaat (en een hoger percentage dan 8% gaat gelden).

Vraag 2

In welke mate denkt u dat een hogere jaarverplichting leidt tot een hoger absolute verbruik van RFNBO's door de industrie (versus afschaling / verplaatsing van bedrijfsactiviteiten)?

Het is niet op voorhand te zeggen of het absolute verbruik omhoog gaat als aan industriële partijen een hoger percentage wordt opgedragen. Dit zal afhangen van een aantal zaken (de opsomming hieronder is niet limitatief):

- De beschikbare hoeveelheid RFNBO's die geproduceerd is: naarmate het percentage gesubsidieerde RFNBO (eventueel aangevuld met bijvoorbeeld maatwerksubsidie voor een afnemer) omhoog gaat, zal een industriële partij die onder de jaarverplichting valt ook meer RFNBO's gaan inzetten. In dat geval prijst het zich niet uit de markt, omdat het kan concurreren met partijen die niet onder de jaarverplichting vallen.
- De hoogte van een last onder dwangsom of boete in geval van niet-naleving van de jaarverplichting (de 'stok') of een eventuele buy-out: als deze lager uitvalt dan de kosten van het inkopen van RFNBO's, dan heeft een afnemer geen prikkel om aan de verplichting te voldoen.
- De mate waarin een industriële partij aan 'captive' afnemers levert: de hogere kosten kunnen bij dergelijke afnemers in dat geval doorbelast worden.

Vraag 3

Wat vindt u van het voorgenomen ontwerp van de jaarverplichting? Denk hierbij aan de volgende vragen:

- *Bieden de voorgestelde flexibiliteitsmechanismen voldoende flexibiliteit en waarom wel of niet?*
- *Wat zijn voor u belangrijke overwegingen om een deel van het waterstofgebruik voor ammoniakproductie al of niet uit te zonderen van de jaarverplichting?*
- *Wat vindt u van het voorstel om onderscheid te maken tussen de handelbaarheid van HWI-waterstof en HWI-waterstofdragers?*
- *In het huidig wetsvoorstel is geen 'buy out' (afkoopmogelijkheid) voorzien. In hoeverre biedt de optie van een 'buy out' de doelgroep van de voorgenomen jaarverplichting meer duidelijkheid? En hoe hoog zou volgens u een eventuele 'buy out' moeten zijn om te zorgen dat de drempel voldoende hoog is, zodat bedrijven in principe meedoen aan de jaarverplichting?*

Datum inwerkingtreding

De voorgenomen startdatum voor de jaarverplichting is 1 januari 2026. Dit betekent dat industriële partijen die onder de jaarverplichting vallen in 2027 voor de eerste keer HWI's moeten overleggen. De vraag is of voor 2026 (nu RFNBO's voor de inzet in 2026 klaarblijkelijk ook in dat jaar geproduceerd moeten zijn) afdoende RFNBO's beschikbaar zijn. Holland hydrogen I van Shell is weliswaar in aanbouw, maar het is ons niet bekend of de capaciteit beschikbaar is voor de jaarverplichting. Voor de overige projecten is er op dit moment nog geen FID aangekondigd. Ook bij import terminals lijken zich nog geen snelle FID's aan te kondigen. De vraag is daarmee, rekening houdend met de bouwtijd van een waterstof(import)installatie, of er in 2026 en bijvoorbeeld 2027 voldoende waterstof beschikbaar gaat zijn. Mogelijk dat de mogelijkheid tot het doorschuiven van een gedeelte van de jaarverplichting in 2026 en 2027 dit risico kan mitigeren.

Daarnaast is de realisatie van de waterstof backbone door Hynetwork Services (hierna: HNS) wezenlijk vertraagd. Het is op zichzelf mogelijk om via de voorgestelde 'administratieve route' tijdelijk aan de verplichting te voldoen. Het is echter niet zeker of er in 2026 en verder reeds voldoende partijen aangesloten zijn op de backbone om fysiek waterstof te ontvangen, zodat voldoende industriële partijen die dat niet zijn gebruik kunnen maken van de administratieve route.

Voorgestelde flexibiliteitsmechanismen

De mogelijkheid om een deel van de jaarverplichting van jaar x door te schuiven naar jaar y is enkel in de eerste twee jaren van de verplichting mogelijk. In beide varianten (A en B) is de jaarverplichting gedurende de eerste twee jaren nog zeer beperkt. Zeker nu er in deze jaren mogelijk nog maar beperkte hoeveelheden RFNBO's beschikbaar zijn, is de mogelijkheid van 'schuiven' gewenst. Echter, in de jaren daarop loopt het verplichte aandeel in de jaarverplichting op. Vanwege de onzekerheid over de beschikbaarheid van afdoende RFNBO's en de vertraagde uitrol van de backbone zou het doorschuifmechanisme ook in verdere jaren mogelijk moeten zijn.

Onderscheid handelbaarheid HWI-waterstof en HWI-waterstofdrager

ENGIE vormt zich in deze consultatiereactie geen mening over de precieze juridische en economische analyse die gemaakt is in de memorie van toelichting. Wel wordt opgemerkt dat de mogelijkheid van het enkel kunnen verhandelen van HWI-W de positie van in Nederland geproduceerd waterstof kan verbeteren ten opzichte van al dan niet in Nederland geproduceerde waterstofdragers.

Mogelijkheid tot een buy-out

In het huidige voorstel kan een industriële partij die onder de jaarverplichting valt een last onder dwangsom of boete opgelegd worden vanwege niet-naleving van de jaarverplichting. Daarnaast moet de betreffende partij, aldus uitgelegd tijdens het webinar over het consultatievoorstel, ook alsnog de ontbrekende HWI's verkrijgen.

In een volwassen waterstofmarkt met afdoende beschikbare RFNBO's is deze eis logisch. De huidige markt voor RFNBO's staat echter nog in de kinderschoenen en de jaarverplichting is juist bedoeld om deze markt aan te jagen. Voor een industriële partij die niet kan voldoen aan de jaarverplichting, bijvoorbeeld omdat er onvoldoende RFNBO's beschikbaar zijn, is een buy-out een goed alternatief. Dit instrument geeft immers de mogelijkheid om ontheven te worden van de jaarverplichting, maar moet het wel een 'afkooppremie' betalen.

Het is lastig een exact bedrag voor de hoogte van de buy-out te geven, mede omdat de prijsdynamiek voor waterstof en waterstofdragers verschillend is. Er zal daarom nader verkend moeten worden of een buy-out prijs in de praktijk goed is vast te stellen en de methodiek werkbaar is. In algemene zin wordt in ieder geval opgemerkt dat de buy-out prijs altijd hoger moet liggen dan de productieprijs voor RFNBO's. Het instrument buy-out moet immers een 'last resort' zijn voor een industriële partij als het niet kan voldoen aan de jaarverplichting (en bijvoorbeeld een boete wil voorkomen). Ook moet de buy-out prijs op gezette tijden geëvalueerd worden, zodat deze parallel blijft lopen aan de productieprijs van een RFNBO.

Tot slot wordt opgemerkt dat ook in het wetsvoorstel rondom de bijmengverplichting voor groen gas een buy-out is opgenomen. Op zichzelf is de groengasmarkt meer volwassen dan de waterstofmarkt. Echter, in de betreffende bijmengverplichting moet een forse groei in productiecapaciteit gerealiseerd worden. Dit is ook het geval binnen de jaarverplichting voor waterstof. In analogie naar de bijmengverplichting groen gas is de introductie van een buy-out in de jaarverplichting te begrijpen.

Vraag 4

Welke aannames doet u over de prijsstelling en volumes voor RFNBO's bij de beoordeling van de vormgeving van de jaarverplichting industrie?

Gegeven het openbare karakter van deze consultatiereactie doet ENGIE geen uitspraken over aannames rondom de prijsstelling en volumes binnen de jaarverplichting. Indien gewenst kan op vertrouwelijke basis informatie aan het ministerie van KGG verstrekt worden.

Vraag 5

Deze vraag is specifiek voor potentiële gebruikers van hernieuwbare waterstof:

Welke elementen van de vormgeving zijn het meest belangrijk voor de investeringsbeslissing voor uw beoogde verduurzamingsinvesteringen met en zonder RFNBO-gebruik? Bijvoorbeeld:

- Start ingroeipad in 2026, 2030 of ander jaartal;
- Hoogte van het percentage in 2030, 2035, 2050;
- Opgenomen flexibiliteitsmechanismen;
- Voortgang besluitvorming.

ENGIE is geen potentiële gebruiker van hernieuwbare waterstof en is daarmee niet in de positie om deze vraag te beantwoorden.

Vraag 6

Deze vraag is specifiek voor potentiële gebruikers van hernieuwbare waterstof:

Kunt u inzicht geven in de manier waarop u aan uw verplichting denkt te voldoen: door inkoop van HWI's, inzet van hernieuwbare waterstof uit Nederland en/of door geïmporteerde hernieuwbare waterstof(dragers) en welk effect heeft de hoogte van de jaarverplichting op deze keuze?

ENGIE is geen potentiële gebruiker van hernieuwbare waterstof en is daarmee niet in de positie om deze vraag te beantwoorden.

Vraag 7

Deze vraag is specifiek voor potentiële gebruikers van hernieuwbare waterstof:

Wat zijn de belangrijkste voorwaarden voor uw bedrijf om aan de verplichting te kunnen voldoen?

ENGIE is geen potentiële gebruiker van hernieuwbare waterstof en is daarmee niet in de positie om deze vraag te beantwoorden.

Vraag 8

Deze vraag is specifiek voor producenten / importeurs van hernieuwbare waterstof:

Wat is de impact van beide percentages van het ingroeipad (24% of 8%) op uw verwachte afzet aan industriële gebruikers van waterstof?

Voor de beantwoording van deze vraag wordt verwezen naar het antwoord op vraag 2.

Vraag 9

Deze vraag is specifiek voor producenten / importeurs van hernieuwbare waterstof:

In hoeverre draagt de voorgestelde vormgeving van de jaarverplichting bij aan het kunnen nemen van een investeringsbeslissing op uw elektrolyse-/importproject? Welke elementen van de vormgeving zijn het meest belangrijk voor deze investeringsbeslissing. Bijvoorbeeld:

- Start ingroeipad in 2026, 2030;
- Hoogte van het percentage in 2030, 2035, 2050;
- Opgenomen flexibiliteitsmechanismen;
- Voortgang besluitvorming.

Voor de beantwoording van deze vraag wordt verwezen naar het antwoord op vraag 1 en vraag 2.

*****